

FRAZÉM	TYP	PŘEKLAD
(a on) ni mukajet	prop	ani muk; nevydal ani hlásku
ajme (jao, joj) meni	prop	co si počnu
andeo čuvar	nom	anděl strážný
baciti / bacati blato (na koga)	verb	házet špínu
baciti na (čija) leđa (što)	verb	naložit na záda (co, komu)
baciti se u zagrljaj	verb	vběhnout do náručí
bez obzira na što	gram	bez ohledu na co
bez sumnje	modif	bezpochyb
bez veze	gram	o ničem
bežati kao kokoš bez glave	přir	bezhlavě se řídit
bijeli svijet	nom	širý svět
biti čija desna ruka	verb	být či pravá ruka
biti iza brave	verb	být v base
biti manji od makova zrna	verb	cítit se provinile
biti na repu (čega)	verb	být na chvostu
biti stjeran u kut	verb	být zahrán do kouta
biti u pitanju	verb kvazi	být v ohrožení
biti u prvom planu	verb	být v popředí
biti umoran kao pas	přir	být unavený jako pes
biti zatvoren u četiri zida	verb	být zavřený mezi čtyřmi stěnami
bogtepitaj	modif	bůhví
boj ne bije svijetlo oružje već boj bije u srce junaka	prop	bitva se nebojuje blyštivými zbraněmi, ale srdci hrdinů
bolje išta nego ništa	prop	lepší něco, než nic
bolje vrabac u ruci nego golub na krovu	prop	lepší vrabec v hrsti, než holub na střeše
borba s vjetrenjačama	nom	boj s větrnými mlýny
briznuti u plač	verb	propuknout v pláč
cile-mile	binom	(žádný) srandičky
crna ovca	nom	černá ovce
crno na bijelome	nom	černé na bílém
crv sumnje	nom	červík pochybností
cvjetaju ruže (kome)	verb	kvetou růže (komu)
čačkati nos	verb	dloubat se v nose
čist račun	nom	čisté účty
čovjek moga kova	modif	člověk mého ražení
čovjek snuje a bog određuje	prop	člověk míní, Bůh mění
čuvati (koga) kao kap/malo vode na dlanu	přir	střežit (koho) jako oko v hlavě
čvrsta ruka	nom	pevná ruka
dan D	nom	den D
dar Božji	nom	Boží dar
dar s neba	nom	dar z nebes
dati / davati na znanje	verb kvazi	oznámit/oznamovat
dati / davati povoda	verb kvazi	podněcovat
dati / davati znak	verb kvazi	nazančit/naznačovat
davati / donašati ploda	verb kvazi	vynášet
dići / dizati svoj glas	verb	zvýšit/ zvyšovat hlas
dignut ruke (od nečega)	verb	dát ruce pryč

dignuti se / dizati se na oružje	verb	povstat, chopit se zbrani
dijeliti megdan (s kim)	verb	soupeřit (s kým), mít souboj (s kým)
disati isti zrak	verb	dýchat stejný vzduch
do vraga	prop	K čertu!
do zla Boga	modif	až to není hezký
dobiti krila	verb	dostat vítr do plachet; povznést
doći / dolaziti do zaključka	verb kvazi	dospět/dospívat k závěru
doći do daha	verb	popadnout dech
dodirnuti dno	verb	sáhnout si na dno
dolaziti u obzir	verb kvazi	přicházet v úvahu
donijeti / donositi odluku	verb kvazi	rozhodnout se/rozhodovat se
dovesti / dovoditi u pitanje	verb kvazi	zpochybňovat; ohrožovat
dovesti / dovoditi u pitanje što	verb kvazi	zpochybňovat; ohrožovat
druga mladost	nom	druhá míza
držati lekciju (komu)	verb	udělit lekci
držati na oku (što, koga)	verb	nespouštět z očí
držati štangu (kome)	verb	stát při (kom)
držati/imati u svojim rukama (koga, što)	verb	mít/držet ve svých rukou
dupelizac	nom	vlezdoprdelka
dušu ispustiti	verb	vypustit duši
glava obitelji	nom	hlava rodiny
gledati / vidjeti sve crno	verb	dívat se na/vidět vše černě
gledati drugim očima (koga)	verb	dívat se jinými očima
gledati prijekim/krivim okom (koga)	verb	dívat se zlíma očima
gledati smrti u oči	verb	dívat se smrti do očí
gorka istina	nom	hořká pravda
grcati u dugovima	verb	topít se v dlužích
gubiti vrijeme	verb	ztrácet čas
hraniti zmiju u njedrima	verb	hřát si hada na prsou
hvatati zjake	verb	chytat lelky
ići na slijepo	verb	jít na slepo
Ići na živce (kome)	verb	jít/lézt na nervy
ići ruku pod ruku (s kim, s čim)	verb	jít ruku v ruce
ići svojim putem	verb	jít svou cestou
igrati se s vatrom	verb	zahrávat si s ohněm
imati gorak okus u ustima	verb	cítit hořkost v ústech
imati na duši (koga)	verb	mít na svědomí (koho)
imati pun kufer (čega)	verb	mít plné kecky
imati punu kapu (čega)	verb	mít plné kecky
imati putra na glavi	verb	mít máslo na hlavě
imati u glavi (něšto)	verb	mít v (něco) v té hlavě
imati uvida (u něšto)	verb kvazi	mít vhléd
imati želudac (za što)	verb	mít žaludek (na co)
isisati iz prsta (što)	verb	vycucát si z prstu
isisati/ ispiti (kome) krv	verb	vysát krev (komu)
iskočiti iz kože	verb	vyskočit/vyletět z kůže
iskopati oči (kome)	verb	vyškrábat oči

ispiranje (pranje) mozga	nom	vymývání mozku
ispustit iz ruku (što)	verb	vyklouznout z rukou
izazivati sudbinu	verb	zahrávat si s osudem
izbaciti iz ravnoteže (koga)	verb kvazi	rozladit (koho)
izbiti iz glave (kome; što)	verb	vyhnat z hlavy (komu; co)
izbiti/ /isplivati na površinu	verb	vyplout na povrch
izići na nos (što, kome)	verb	mít po krk (koho)
izmicati tlo ispod nogu	verb	ztráct pevnou zem pod nohama
izvrnuti na glavu (što)	verb	obrátit vzhůru nohama, postavit na hlavu
izvući / izvlačiti iz blata (koga)	verb	vytáhnout z bláta
javljati se za riječ	verb kvazi	přihlásit se o slovo
je vraga!	prop	kecy!
jedna lasta ne čini proljeće	prop	jedna vlaštovka jaro nedělá
jezik za zube	prop	jazyk za zuby
k vragu!	prop	k čertu!
kad-tad	modif	dříve či později
kako treba	modif	jak se patří/jaksepatí
kamo lijepe sreće	prop	kdyby se tak poštěstilo
kao grom/munja iz vedra neba	přir	jako blesk z čistého nebe
kao melem na čiju ranu/dušu	přir	balzám na duši
kao sinja kukavica	přir	ten, co stále naříká
ključ uspjeha	nom	klíč úspěchu
kolutati (prevrtati) očima	verb	zvedat oči v sloup
krv proljevati	verb	prolévet krev
kućni prag	nom	práh domu
lijepa riječ	nom	povzbudivá slova
ljubavni trokut	verb	milostný trojúhelník
ma daj/dajte!	prop	ale prosim tě/vás!
ma nemoj/nemojte!	prop	ale prosim tě, nech toho!/ale prosim vás, nechte toho!
mačji kašalj	nom	něco bezvýznamného
metnuti ruku na srce	verb	dát si ruku na srdce
mislím, dakle jesam	prop	myslím, tedy jsem
misliti svojom glavom	verb	myslet vlastní hlavou
moliti na koljenima	verb	prosít na kolenou
mućnuti glavom	verb	namáhat si hlavu
na licu mjesta	modif	na místě činu; přímo na místě
na sve ili ništa	modif	všechno, nebo nic
nabiti / nabijati rogove (kome)	verb	nasazovat parohy
nailaziti na plodno tlo što	verb	padat na úrodnou půdu
napuniti gaće	verb	posrat se strachy
navrat nanos	binom	zuby nehty
ne bosti se s rogam	prop	nezahrávej si s ohněm
ne znati, gdje (kome) glava stoji	verb	nevědět, kde mu hlava stojí
nema druge (kome)	verb	nemá na vybranou
nemati petlje (za što)	verb	nemít kuráž
nemati pojma (o čemu)	verb	nemít ponětí (o čem)

nezna se ni tko pije, ni tko plaća	nom	turecké hopodárství
ni koliko bi pod podrezani nokat stalo	modif	ano co by se za nehet vešlo
ni kučeta ni mačeta	binom	bezdětný
ni oka ne sklopiti	verb	(ani) oka nesklopit
nije vrag	prop	to snad ne!
nismo skupa/zajedno kože pasli/čuvali	prop	nepásli jsme spolu kozy
nositi (čiji) križ	verb	nést si svůj kříž
nužno zlo	nom	nutné zlo
o Bože!	prop	ó Bože!
obečana zemlja	nom	země zaslíbená
obilo se o glavu (kome, što)	verb	omlátit o hlavu (komu, co)
objesiti/vezati mačku o/na/za rep (što)	verb	strčit za klobouk
oblio je hladan znoj (koga)	verb	polil (koho) studený pot
oboriti / obarati oči/pogled	verb	sklopit zrak
od krvi i mesa	modif	z masa a kostí
od tuge	modif kvazi	ze žalu
odbaciti obzire	verb kvazi	odhodit ohledy
okrenuti leđa (kome)	verb	otočit se zády
okrenuti stranicu	verb	obrátit list
opaliti šamarac/šamarčinu (kome)	verb	dát (komu) pár facek, dát (komu) přes dršku
ostat bez teksta	verb	být jako opařený
ostaviti / ostavljati na cjedilu (koga)	verb	nechat na holičkách
otići (ići i sl.) do vraga (k vragu, po vragu)	verb	jít k čertu/do příc
otići u propast	verb kvazi	řítit se do zkázy
otvorena srca	modif	s otevřeným srdcem
otvoriti vatru	verb	spustit palbu
pada noć	verb	padá noc
padati u nesvijest	verb	upadat do bezvědomí/do mdlob
pas koji laje ne grize/ne ujeda	prop	pes, který štěká, nekouše
pasti u (čijim) očima	verb	zklamat (koho)
pasti u vodu	verb	jít do háje
platiti papreno (što)	verb	draze zaplatit (za co)
platonaska ljubav	nom	platonická láska
po zlu poći	modif	jít po zlém
poći/hodati kao muha bez glave	přir	zmatený
podnijeti / podnositi zahtjev (kome, za što)	verb kvazi	požadovat
pojesti se od muke	verb	zžírat se trápením
pokazati u pravom svjetlu (koga/što)	verb	ukázat v pravém světle
pokazati zube	verb	vycenit zuby
položiti / polagati račune (kome)	verb	skládat účty (komu)
položiti temelj (čemu)	verb kvazi	položit základy
popeti se na glavu/navrh glave (kome)	verb	mít po krk (koho)
poslati k vragu (koga)	verb	poslat do háje/k čertu/do příc
posložiti kockice	verb	poskládat kamínky
poslušan kao pas	přir	poslušný jako pes
potonule su sve lađe (kome)	prop	uletěly mu včely
povući potez	verb	učinit krok/tah

povući ručnu	verb	zatáhnout ruční brzdu
pozivati na red (koga)	verb kvazi	napomínat
pranje novca	nom	praní (špinavých) peněz
pravila igre	nom	pravidla hry
praznih ruku	modif	s prázdnýma/holýma rukama
prebaciti / prebacivati u nižu brzinu	verb	zařadit zpátečku
presjeći put (kome)	verb	zkřížit cestu
prevaliti put	verb	ujít kus cesty
priče za malu djecu	nom	pohádky/povídačky pro děti
prije ili poslije	binom	dříve či později
prirasti za srce (kome)	verb	přirůst k srdci
proći kao pokraj turskog groblja	přir	dělat, jako by se nechumelilo
Prokrustova postelja	nom	Prokrustovo lože
propasti u zemlju od srama	verb	propadat se hanbou
pružiti / pružati otpor (kome, čemu)	verb kvazi	klást odpor
pružiti ruku (komu)	verb	podat (pomocnou) ruku
prva lasta	nom	první vlašťovka
prvo skoči, pa reci hop	prop	neříkej hop, dokud jsi neskočil
pun kao šipak	přir	plný k prasknutí
pustiti kajase	verb	povolit uzdy
pustiti/ostaviti (koga) na miru	verb	nechat na pokoji (koho)
put pod noge	prop	vydat se na cestu
raditi kao životinja	přir	dělat/pracovat jako zvíře
raditi na crno	verb	dělat/pracovat na černo
reći u lice	verb	řít do tváře
ružičasta budućnost	nom	růžová budoucnost
sitna duša	nom	dušinka
sjesti za vrat (komu)	verb	mít na krku (koho)
skrštenih ruku	modif	s rukama v klíně
slatka laž	nom	sladká lež
slatke riječi	nom	sladká slova
slegnuti ramenima	verb	pokrčit rameny
slijepa ulica	nom	slepá ulička
smak svita	nom	konec světa
stara cura / koka	nom	stará panna/stará-mladá
stisnuti zube	verb	zatnout zuby
svaka šuša buša	nom	jen tak někdo, nějakěj hej počkej
svi za jednoga-jedan za sve	prop	jeden za všechny-všichni za jednoho
šlag je strefio (koga)	verb	trefil ho šlak
tako je grah pao (kome)	prop	to mu přály sudičky
teške/mračne misli	nom	chmurné myšlenky
tjerati inat	verb	dělat z trucu
tko pod drugim jamu kopa sam u nju upada	prop	kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá
toplina doma	nom	teplo domova
truhom za kruhom	prop	jít za obživou
trošiti vrijeme	verb	plýtvat časem
tuga i nevolja	binom	smutek a žal

tvrd/čvrst dokaz	nom	pádny důkaz
U (čije) ime	gram	ve jménu (koho)
U četiri oka	modif	mezi čtyřma očima
U jednu ruku	modif	na jednu stranu
U to ime	gram	ve jménu toho
U tom grmu leži zec	prop	v tom je zakopaný pes
U vezi s (čim)	gram	v souvislosti s (čím)
U vidu lastina repa	modif	co by dup
uhvatiti korak (s kime, s čime)	verb	udržet krok (s kým, s čím)
umirati od dosade	verb	umírat nudou
uploviti / uplovljavati u bračnu luku	verb	vstoupit/vstupovat do svazku manželského
utrka s vremenom	nom	závod s časem
uvaliti u govna (koga)	verb	potopit do sraček
uzdizati u nebo / nebesa (koga)	verb	vynášet do nebe
uzduž i poprijeko	binom	skrz naskrz
uzeti riječ iz usta (kome)	verb	vzít slova z úst
užas i strahota	binom	děs a hrůza
vaditi kestene iz vatre	verb	tahat kaštany z ohně
velik kao kuća	přir	velký jako hora
vezati/spajati kraj s krajem	verb	sotva vycházet s penězi
viče/dere se kao da ga kolju	přir	řve, jako by ho na nože brali
visi/lebdí u zraku što	verb	něco visí ve vzduchu
vječni student	nom	věčný student
vjeran do groba	modif	věrný až za hrob
vratiti se kao bumerang	přir	vrátit se jako bumerang
vrti se u glavi (kome)	verb	motá se v hlavě (komu)
vući korijen (iz koga, iz čega)	verb	pocházet (z koho)
vući za nos (koga)	verb	vodit za nos
vuk samotnjak	nom	vlk samotář
zabranjeno voće	nom	zakázané ovoce
zadavati bol komu	verb kvazi	způsobovat bolest
zagaziti u dugove	verb	spadnout do dluhů
zakopati ratnu sjekiru	verb	zakopat válečnou sekyru
zaraditi / zarađivati za svoj kruh	verb	vydělávat si na vlastní chleba
zbijati šalu	verb	dělat si legraci
zlopamtilo	nom	ten, který si pamatuje jen to špatné
zvlači se z dreka	verb	vyhrabat se ze sraček
željezna zavjesa	nom	železná opona
ženski batak	nom	ženské pokolení
živjeti kao beg (u Hercegovini)	přir	žít si nad poměry
živjeti/bití na rubu (čega)	verb	žít na pokraji
žmarci/trnci podilaze (koga)	verb	mít husí kůži

Vysvětlivky: binom = binominal; gram = gramatický frazém; kvazi = kvazifrazém; modif = modifikační frazém;

nom = nominální frazém; přir = přirovnání; verb = verbální frazém